

INFORMACJE INSTYTUCJI, ORGANÓW I JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH UNII EUROPEJSKIEJ

Konkluzje Rady w sprawie wsparcia realizacji europejskiej strategii w sprawie niepełnosprawności 2010–2020 (2011/C 300/01)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ I PRZEDSTAWICIELE RZĄDÓW PAŃSTW CZŁONKOWSKICH

ZEBRANI W RADZIE,

UWZGLĘDNIAJĄC:

1. artykuł 2 Traktatu o Unii Europejskiej, który stwierdza, że Unia opiera się między innymi na wartościach poszanowania godności osoby ludzkiej, wolności i poszanowania praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości, oraz że wartości te są wspólne państwom członkowskim w społeczeństwie opartym na pluralizmie, niedyskryminacji, tolerancji, sprawiedliwości, solidarności oraz na równości kobiet i mężczyzn, a także art. 3 Traktatu, zgodnie z którym Unia zwalcza wykluczenie społeczne i dyskryminację oraz wspiera między innymi sprawiedliwość społeczną i ochronę socjalną;
2. artykuł 19 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, zgodnie z którym Rada, po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego, może przyjąć środki niezbędne w celu zwalczania dyskryminacji, w tym dyskryminacji ze względu na niepełnosprawność;
3. artykuł 10 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, zgodnie z którym przy określaniu i realizacji swoich polityk i działań Unia dąży do zwalczania dyskryminacji, w tym dyskryminacji ze względu na niepełnosprawność;
4. Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej¹, która potwierdza prawo do niedyskryminacji i zasadę integracji osób niepełnosprawnych;
5. Konwencję Organizacji Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych² („konwencja ONZ”) oraz jej protokół fakultatywny przyjęte w dniu 13 grudnia 2006 r. przez Zgromadzenie Ogólne Organizacji Narodów Zjednoczonych;
6. decyzję Rady z dnia 26 listopada 2009 r. w sprawie zawarcia przez Wspólnotę Europejską Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych³,

¹ Dz. U. C 364 z 18.12.2000, s. 1.

² <http://www.un.org/disabilities/convention/conventionfull.shtml>

³ Dz. U. L 23 z 27.1.2010, s. 35.

wraz z dodatkiem do załącznika, w którym ujęte są wspólnotowe akty odnoszące się do kwestii podlegających konwencji. Dodatek zawiera akty dotyczące dostępności, samodzielnego życia, włączenia społecznego, pracy i zatrudnienia, mobilności osobistej, dostępu do informacji, statystyki i gromadzenia danych oraz akty dotyczące współpracy międzynarodowej;

7. opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego z dnia 17 marca 2010 r.⁴ pt. „Osoby niepełnosprawne: stopniowe tworzenie miejsc pracy i zwiększanie dostępności”, według którego istnieje potrzeba rozwijania europejskiego ustawodawstwa, wdrażania polityk i udostępniania osobom niepełnosprawnym odpowiedniego finansowania poprzez przyjmowanie nowych instrumentów;
8. rezolucję Rady w sprawie nowych europejskich ram dotyczących niepełnosprawności⁵ oraz rezolucję Rady w sprawie sytuacji osób niepełnosprawnych w Unii Europejskiej⁶;
9. trzy nieformalne posiedzenia ministrów odpowiedzialnych za politykę dotyczącą osób niepełnosprawnych, zorganizowane podczas prezydencji niemieckiej – w dniu 11 czerwca 2007 r., podczas prezydencji słoweńskiej – w dniu 22 maja 2008 r. oraz podczas prezydencji hiszpańskiej – w dniu 19 maja 2010 r., podczas których ministrowie skupili się na wprowadzaniu w życie konwencji ONZ i na włączeniu tego zadania do priorytetów planu działania na rzecz osób niepełnosprawnych oraz uznali znaczenie współpracy między państwami członkowskimi i Unią Europejską dla wzmocnienia takiego podejścia do niepełnosprawności, którego podstawą są prawa człowieka;
10. konferencję wysokiego szczebla w sprawie nowych wyzwań w zakresie europejskiej strategii w sprawie niepełnosprawności na lata 2010–2020 zorganizowaną dnia 19–20 kwietnia 2011 r. w Budapeszcie, która skoncentrowała się na powiązaniach europejskiej strategii w sprawie niepełnosprawności i strategii „Europa 2020” w obszarach zatrudnienia, edukacji i zwalczania ubóstwa oraz strategii wprowadzenia w życie konwencji ONZ;

⁴ Dok. SOC/363. Dokument ten jest dostępny w rejestrze publicznym Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego: <http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.register-of-documents>.

⁵ Dok. 10173/10. Dokument ten jest dostępny w rejestrze publicznym Rady: <http://www.consilium.europa.eu/documents/access-to-council-documents-public-register.aspx?lang=pl>

⁶ Dz. U. C 75 z 26.3.2008, s. 1.

PRZYJMUJĄC Z ZADOWOLENIEM:

11. zobowiązania i postępy poczynione przez państwa członkowskie i Unię Europejską w zakresie ratyfikacji, formalnego potwierdzenia oraz pełnego wprowadzenia w życie konwencji ONZ;
12. wejście w życie konwencji ONZ dnia 23 stycznia 2011 r. wobec Unii Europejskiej;
13. uznanie w komunikacie Komisji w sprawie strategii „Europa 2020”⁷ kwestii niepełnosprawności za priorytet europejski i krajowy w głównym obszarze zwalczania ubóstwa oraz włączenia do wielu inicjatyw przewodnich strategii „Europa 2020”, takich jak europejska platforma współpracy w zakresie walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym, mobilna młodzież, agenda cyfrowa, Unia innowacji i program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia proponowanych działań na rzecz poprawy sytuacji osób niepełnosprawnych;
14. Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJĄ zatwierdzenie przez Komisję Europejską europejskiej strategii w sprawie niepełnosprawności 2010–2020⁸ i PRZYJMUJĄ DO WIADOMOŚCI towarzyszące jej dokumenty robocze, oczekując współpracy nad wykazem działań, który będzie wstępnym planem realizacji strategii.

Strategia ta określa ramy działania na szczeblu europejskim oraz proponowane działania krajowe w odniesieniu do całej różnorodności sytuacji niepełnosprawnych kobiet, mężczyzn i dzieci. Jej celem ogólnym jest poprawa sytuacji osób niepełnosprawnych, tak by mogły cieszyć się pełnią praw i w pełni uczestniczyć w życiu społeczeństwa i w gospodarce europejskiej. Potencjał w zakresie poprawiania sytuacji osób niepełnosprawnych, w tym osób, które mogą być dyskryminowane z kilku powodów naraz, mają w szczególności środki w obszarze jednolitego rynku, zwłaszcza wzmocnienie jego wymiaru społecznego i gospodarczego. W strategii określono osiem podstawowych obszarów działania: dostępność, uczestnictwo, równość, zatrudnienie, kształcenie i szkolenie, ochrona socjalna, zdrowie i działania zewnętrzne. Zaproponowano także wiele instrumentów ogólnych oraz narzędzi realizacji;

⁷ Dok. 7110/10. Dokument ten jest dostępny w rejestrze publicznym Rady:

<http://www.consilium.europa.eu/documents/access-to-council-documents-public-register.aspx?lang=pl>

⁸ Dok. 16489/10 + ADD 1 + ADD 2. Dokument ten jest dostępny w rejestrze publicznym Rady:

<http://www.consilium.europa.eu/documents/access-to-council-documents-public-register.aspx?lang=pl>

15. WZYWAJĄ PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE I KOMISJĘ, by zgodnie z ich zakresami kompetencji i z poszanowaniem zasad pomocniczości, proporcjonalności i lepszego stanowienia prawa dążyły do osiągnięcia dalszych postępów w powyższych ośmiu dziedzinach działania, podejmując konieczne i właściwe kroki, obejmujące:

a) Ogólna polityka

- (i) promowanie ratyfikacji i stosowania konwencji ONZ, tak by wywoływać pozytywne zmiany w podejściu do osób niepełnosprawnych, a także, w stosownych przypadkach, przyjęcie podczas wprowadzania konwencji w życie prawa unijnego i krajowego;
- (ii) we właściwych przypadkach i w koniecznym zakresie – zwiększenie wysiłków na rzecz okresowego zbierania na szczeblu UE danych statystycznych w zakresie sytuacji osób niepełnosprawnych;
- (iii) właściwe stosowanie istniejących unijnych programów finansowych i środków na finansowanie realizacji wniosków dotyczących konkretnych działań, bez uszczerbku dla negocjacji przyszłych ram finansowych;
- (iv) rozważenie kwestii związanych z niepełnosprawnością przy układaniu krajowych programów reform i ogólniej – propagowanie włączenia tych kwestii do głównego nurtu strategii „Europa 2020”.

b) Dostępność

- (i) wsparcie właściwych wysiłków na rzecz zwiększenia dostępności towarów i usług, w szczególności otoczenia stworzonego przez człowieka, transportu oraz narzędzi informacji i komunikacji, w tym technologii i usług we wszystkich właściwych obszarach, poprzez rozważenie stymulowania rynku dzięki zamówieniom publicznym i dzięki rozważeniu ewentualnej potrzeby rozwinięcia spójnych wymogów opartych na europejskich normach;
- (ii) zachęcanie do włączania dostępności i projektowania uniwersalnego do programów nauczania i szkoleń w przypadku wszystkich zawodów i zajęć, które dotyczą odnośnej problematyki, w szczególności w zakresie inżynierii i architektury.

c) Uczestnictwo

- (i) promowanie niezależności osób niepełnosprawnych i ich włączenia w życie społeczności, w szczególności dzięki rozwinięciu wielu usług

wsparcia w domu, w domach opieki lub innych rodzajów wsparcia
w społeczności odpowiadających potrzebom takich osób
i uwzględniających możliwość wyboru, na równi z innymi;

- (ii) zapewnienie równego dostępu do udziału w polityce, w tym do wyborów europejskich;
- (iii) promowanie łączności i informacji, w tym w dostępnych formatach, tak by zwiększać wśród osób niepełnosprawnych świadomość możliwości włączenia społecznego i zwiększać ich uczestnictwo w tym procesie.

d) Równość

- (i) promowanie i ochrona godności osób niepełnosprawnych, dalsze zwalczanie dyskryminacji osób niepełnosprawnych oraz przegląd istniejących ram prawnych w zakresie ochrony przed dyskryminacją z uwagi na niepełnosprawność, w stosownych przypadkach, na szczeblu krajowym i europejskim;
- (ii) promowanie wymiany dobrych praktyk w ramach Grupy Wysokiego Szczebla ds. Niepełnosprawności i, w tym kontekście, skoncentrowanie się w szczególności na doświadczeniach dotyczących wprowadzania w życie konwencji ONZ na szczeblu Unii i państw członkowskich.

e) Zatrudnienie

- (i) promowanie nabywania przez osoby niepełnosprawne wiedzy i umiejętności transferowalnych, co ma ułatwiać ich integrację i rozwój na otwartym rynku pracy;
- (ii) promowanie zatrudnienia osób niepełnosprawnych poprzez wykorzystywanie istniejących przepisów socjalnych w zakresie zamówień publicznych oraz pomoc państwa zgodnie z mającymi zastosowanie zasadami;
- (iii) wspieranie badań nad technologiami asystującymi i promowanie ich stosowania, co ma pomóc promować zatrudnienie osób niepełnosprawnych;
- (iv) cel, jakim jest zwiększenie możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych, w tym osób, które mają mniejszą zdolność do pracy, oraz rozwinięcie współpracy w kontekście rynku pracy, na przykład

zatrudnienia wspieranego i, w stosownych przypadkach, zatrudnienia chronionego, a także w kontekście ochrony socjalnej i systemów edukacji.

f) Kształcenie i szkolenie

- (i) wspieranie właściwych inicjatyw mających na celu zagwarantowanie osobom niepełnosprawnym dostępu do edukacji wysokiej jakości i szkoleń na równych warunkach, co ma zwiększyć ich wiedzę, umiejętności i kwalifikacje, by promować ich mobilność i zdolność do zatrudnienia;
- (ii) promowanie wymiany dobrych praktyk, w tym analiz porównawczych, w odniesieniu do wsparcia i pomocy osobom niepełnosprawnym, tak by zwiększyć ich dostęp do systemu edukacji na wszystkich szczeblach, w tym na przykład dzięki zastosowaniu technologii asystujących.

g) Ochrona socjalna

- (i) zwrócenie szczególnej uwagi na potrzeby osób niepełnosprawnych w kontekście dobrowolnych europejskich ram jakościowych dla usług socjalnych przyjętych przez Komitet Ochrony Socjalnej dnia 6 października 2010 r.;
- (ii) zapewnienie ochrony socjalnej osób niepełnosprawnych poprzez rozwijanie lub utrzymywanie środków ochronnych, z uwzględnieniem ogólnej sytuacji gospodarczej i jej wpływu na osoby niepełnosprawne.

h) Zdrowie

ulepszenie równego i skutecznego dostępu do opieki zdrowotnej wysokiej jakości, w tym poprzez usuwanie nierówności oraz wspieranie wczesnego wykonywania badań przesiewowych w ramach zapobiegania niepełnosprawności – zgodnie z właściwymi kompetencjami państw członkowskich – oraz poprzez szkolenia uwalniające na problemy niepełnosprawności skierowane do pracowników służby zdrowia i, w stosownych przypadkach, rozwijanie usług medycznych dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych.

i) Działania zewnętrzne

promowanie praw osób niepełnosprawnych i lepsze informowanie o problemach związanych z niepełnosprawnością jako kwestii z zakresu praw człowieka w ramach działań zewnętrznych, w tym w ramach procesu rozszerzenia UE, w programach dotyczących

sąsiedztwa i rozwoju oraz pomocy nadzwyczajnej i humanitarnej, a także wsparcia wdrażania przez państwa trzecie konwencji ONZ;

16. ZWRACAJĄ SIĘ DO PAŃSTW CZŁONKOWSKICH, by:

- a) dokładnie konsultowały się z osobami niepełnosprawnymi, w tym poprzez organizacje ich reprezentujące, podczas opracowywania i realizacji przepisów i polityk, gdy wdrażana jest konwencja ONZ; oraz
- b) zaangażowały społeczeństwo obywatelskie w proces monitorowania i pozwoliły na jego pełny udział w tym procesie, w szczególności w przypadku osób niepełnosprawnych i organizacji ich reprezentujących;

17. WZYWAJĄ KOMISJĘ, by poparła wszelkie środki przyjęte przez państwa członkowskie w ramach następujących działań:

18. uwzględnianie potrzeb osób niepełnosprawnych poprzez włączanie do głównego nurtu perspektywy takich osób w kontekście wszystkich działań na rzecz strategii „Europa 2020”;

19. uwzględnianie sytuacji osób niepełnosprawnych w procesie monitorowania osiągnięcia głównych celów strategii „Europa 2020”;

20. nie przesądzając o wyniku negocjacji przyszłych ram finansowych, zmniejszenie wykluczenia społecznego i zwiększenie możliwości zatrudnienia i umiejętności, także osób w najbardziej niekorzystnej sytuacji, poprzez ukierunkowane wsparcie z istniejących źródeł europejskich, w szczególności zagwarantowanie, by niedyskryminacja i dostępność były w przypadku wszystkich, w tym osób niepełnosprawnych, stosowane jako horyzontalne zasady finansowania europejskiego;

21. przegląd istniejących ram mających na celu zapewnienie osobom niepełnosprawnym dostępności i ich ochrony przed dyskryminacją;

22. promowanie wymiany dobrych praktyk na szczeblu europejskim, krajowym, regionalnym i lokalnym;

23. zaproponowanie ram zarządzania monitorowaniem wprowadzania w życie przez UE konwencji ONZ, zgodnie z jej art. 33, w tym przegląd zadań i statusu Grupy Wysokiego Szczebla ds. Niepełnosprawności, a także – w stosownych przypadkach – rozważenie jego wzmocnienia oraz wyznaczenie lub wzmocnienie przynajmniej

jednego niezależnego mechanizmu, z uwzględnieniem wszystkich właściwych unijnych instytucji, organów, biur lub agencji;

24. zaangażowanie społeczeństwa obywatelskiego, w tym osób niepełnosprawnych i organizacji ich reprezentujących, we wdrażanie konwencji na poziomie UE oraz w wymagane działania z zakresu monitorowania i sprawozdawczości;
25. monitorowanie wszystkich właściwych przepisów i polityk UE, by zapewnić pełną zgodność z wymogami konwencji ONZ na szczeblu UE.